

UTRIKESUTSKOTTETS UTLÅTANDE 1/2002 rd

Regeringens proposition med förslag om godkännande av internationella konventionen om bekämpande av finansiering av terrorism och till lagar om ikraftträdande av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen och ändring av 34 kap. strafflagen

Till lagutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 april 2002 en proposition med förslag om godkännande av internationella konventionen om bekämpande av finansiering av terrorism och till lagar om ikraftträdande av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen och ändring av 34 kap. strafflagen (RP 43/2002 rd) till lagutskottet för beredning och bestämde samtidigt att utrikesutskottet skall lämna utlåtande i saken till lagutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- enhetschef Marja Lehto, utrikesministeriet
- lagstiftningsråd Jukka Lindstedt, justitieministeriet
- lagstiftningsråd Seppo Tanninen, finansministeriet
- avdelningschef Petri Knape, Skyddspolisen
- kriminalinspektör Pekka Vasara, centralkriminalpolisen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner den i New York den 9 december 1999 ingångna internationella konventionen om bekämpande av finansiering av terrorism, liksom lagar om ikraftträdande av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen samt om ändring av 34 kap. strafflagen. Huvudinnehållet i konventionen är att finansiering av terrorism skall kriminaliseras. Enligt konventionen begår en person ett brott när han eller hon rättsstridigt och uppsåtligt tillhandahåller eller samlar in tillgångar i syfte att de skall användas

eller med vetskap om att de är avsedda att användas för att utföra i konventionen angivna terrorbrott. Straffbart tillhandahållande och straffbar insamling av tillgångar kan ske direkt eller indirekt. För att en gärning skall utgöra ett brott behöver tillgångarna rent faktiskt inte ha använts för att begå de brott som avses i konventionen. Straffbara gärningar är också försök att begå ett finansieringsbrott, medverkan till ett sådant brott och uppsåtlig medverkan. Vidare innehåller konventionen bestämmelser om åtal av och utlämning av personer som är misstänkta för så-

dana brott och om rättslig hjälp samt om åtgärder för att förebygga finansiering av terrorism.

Avsikten är att ratificeringsinstrumentet skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare, som är depositarie för konventionen, så fort konventionen har godkänts av riksdagen. Konventionen trädde i kraft internationellt den 10 april 2002. För Finlands del träder den i kraft

den 30:e dagen efter deponeringen av ratifikationsinstrumentet. I propositionen ingår förslag till lagar om ikraftträdande av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen och ändring av 34 kap. strafflagen. Lagarna avses träda i kraft samtidigt som konventionen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Den internationella konventionen om bekämpande av finansiering av terrorism avser huvudsakligen att kriminalisera finansieringen av terrorism. Konventionen är det senaste tillskottet till tolv konventioner som upprättats inom Förenta Nationerna (FN) mot terrorism. De andra gäller bl.a. säkerhet inom luftfart och sjöfart, tagande av gisslan, brott mot personer som har internationellt skydd och bombattentat av terrorister. De utgör tillsammans ett nätverk av rättsliga förpliktelser som omfattar merparten av alla sedvanliga och tänkbara terrordåd. Konventionen om bekämpande av finansiering av terrorism hör till dem, men den avviker från de tidigare konventionerna mot terrorism i det att den inte gäller våldshandlingar som avser att vålla allvarlig skada på personer eller egendom utan transferringar av tillgångar som behövs för att förbereda terrordåd. Utskottet anser att det med hänsyn till terrorismens nuvarande karaktär är viktigt att insatserna för att förebygga finansiering av terrorism lyfts fram i bekämpningen av terrorism. Konventionen avser tydligare än de tidigare att förebygga terrordåd.

Terrorismen är ett globalt problem och bekämpningen av den kräver ett brett internationellt samarbete. Betydelsen av samarbete har accentuerats bland annat i ljuset av terrordåden i september 2001. Finland fördömer terrorism i alla former. Enligt vad utskottet har erfarit har kontakterna med terrorism ökat också i Finland. Sakkunniga har framhållit i sina utlåtanden att konventionen absolut måste sättas i kraft för att Finland inte skall bli en "fristad" för dem som fi-

nansierar terrorism. Utskottet understryker att bekämpningen av terrorism är ett led i Europeiska unionens (EU) gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik och att konventionenspolitiken i sin tur utgör en del av den. Finland har deltagit aktivt i förhandlingarna om konventioner mot terrorism och ratificerat tio av FN:s konventioner mot terrorism. En konsekvent konventionspolitik är ett viktigt redskap i kampen mot internationell terrorism. Konventionerna mot terrorism lägger grunden för enhetliga bestämmelser i staternas interna lagstiftning och vedertagna procedurer i det internationella samarbetet för att bekämpa terrorism.

Att bekämpa finansieringen av terrorism har fått hög prioritet i det internationella samarbetet mot terrorism. FN:s säkerhetsråd har antagit flera resolutioner om att frysa sådana parter tillgångar som misstänks för kontakter med terrorism. Som exempel kan nämnas resolution 1373 från september 2001 om åtgärder mot terrorism och finansiering av den. Också Finansiella aktionsgruppen mot penningtvätt (Financial Action Task Force on Money-laundering, FATF), som verkar i anknytning till Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), antog hösten 2001 en rad rekommendationer om åtgärder mot finansiering av terrorism. Meningen är att rekommendationerna skall sättas i kraft under årets första hälft, vilket enligt utskottets mening talar för en snabb ratificering av konventionen. Utskottet poängterar att Europeiska unionens medlemsstater i sitt handlingsprogram mot terrorism åtar sig att ratificera konventionen om bekämpande av finansiering av terro-

rism med det snaraste. Både säkerhetsrådet och FATF kräver att finansiering av terrorism kriminaliseras och ger denna åtgärd företräde framför andra åtgärder mot terrorism. Den aktuella konventionen är den första världsomspännande konventionen som innehåller explicita bestämmelser om detta. Den trädde i kraft den 10 april 2002. Bland EU:s medlemsstater har Nederländerna, Spanien, Storbritannien, Österrike och Frankrike ratificerat konventionen och Italien, Sverige och Danmark har uppgett sig göra det inom kort.

Utskottet framhåller i sitt utlåtande om statsrådets redogörelse om Finlands säkerhets- och försvarspolitik (UtUU 6/2001 rd) att terrorismen och den organiserade brottsligheten som ofta går hand i hand med penningtvätt utgör ett gränsöverskridande nätverk som bara kan bekämpas genom ett brett internationellt samarbete. I bekämpandet av terrorism på sikt är militära medel inte de primära. Utskottet konstaterade i sitt utlåtande att det i syfte att bekämpa terrorism och penningtvätt särskilt bör ses till att det internationella konventionsnät som ligger till grund för det internationella samarbetet blir inrättat. Särskilt viktigt ansåg utskottet det vara att sätta stopp för finansieringen av terrorism, vilket förutsätter en översyn av lagstiftningen och ett öppnare internationellt samarbete mellan ekonomiska aktörer.

Utskottet understryker hur viktigt det är att respektera de mänskliga rättigheterna i arbetet med att förebygga och bekämpa terrorismen. Likaså är det viktigt att satsa målmedvetet på att utveckla den internationella rätten. I kampen mot terrorismen skall den enskildes grundläggande

fri- och rättigheter alltid vägas in. Genom konventionerna mot internationell terrorism är det möjligt att främja också den enskildes rätts-säkerhet.

Oberoende av om staterna har ratificerat konventionen eller inte förpliktar FN:s säkerhetsråds resolution 1373 dem att vidta åtgärder för att kriminalisera finansiering av terrorism. Utskottet omfattar regeringens syn på att finansiering av terrorism lämpligen bör kriminaliseras i samband med att konventionen ratificeras. Detta är motiverat bland annat för att resolutionen lämnar det öppet vad som avses med finansiering av terrorism. Den föreliggande konventionen innehåller definitioner på terroristiska brott och finansiering av dem samt andra bestämmelser som kompletterar kriminaliseringsförpliktelser. Konventionen kriminaliserar olagligt eller uppsåtligt tillhandahållande eller insamlande av tillgångar i syfte att de skall användas för att begå i konventionen definierade brott. Straffbart tillhandahållande eller insamlande av tillgångar kan ske direkt eller indirekt. För att brottsrekvisiten skall uppfyllas är det inte nödvändigt att tillgångarna rent faktiskt har använts för att begå brott som avses i konventionen. Enligt utredning till utskottet svarar det breda perspektivet på kriminaliseringen mycket väl mot vad som är känt om finansieringen av terrorism just nu.

Utlåtande

Utrikesutskottet anför

att lagutskottet bör beakta det ovan sagda.

UtUU 1/2002 rd — RP 43/2002 rd

Helsingfors den 2 maj 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Liisa Jaakonsaari /sd
vordf. Henrik Lax /sv
medl. Ulla Anttila /gröna
Antti Kalliomäki /sd
Bjarne Kallis /kd
Antero Kekkonen /sd

Juha Korkeaoja /cent
Outi Ojala /vänst
Kalevi Olin /sd
Mirja Ryyönen /cent
Hannu Takkula /cent
Martti Tiuri /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Raili Lahnalampi.